

INKLYUZIV TA'LIMNING MAKTABGACHA TA'LIMDAGI STRATEGIK AHAMIYATI

Ergasheva Muxayyo Ravshan qizi

*Samarqand viloyati Kattaqo'rg'on shahar 5-Davlat maktabgacha ta'lim
tashkiloti tarbiyachisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida inklyuziv yondashuvning mazmuni, uning pedagogik va ijtimoiy ahamiyati, shuningdek, bog'cha sharoitida inklyuziv muhitni tashkil etishning amaliy mexanizmlari tahlil qilinadi. Maqolada nazariy qarashlar bilan bir qatorda muallifning shaxsiy tahliliy fikrlari ham bayon etiladi.

Kalit so'zlar: Inklyuziv bog'cha, psixolog, logoped, ijtimoiy moslashuv ko'nikmalari.

Inklyuziv Ta'lim Tushunchasi Va Zamonaviy Talqini

Inklyuziv ta'lim — bu barcha bolalarning bir xil ta'lim muhitida, ularning individual ehtiyojlari inobatga olingan holda tarbiyalanishi va rivojlantirilishini nazarda tutadi.

Zamonaviy pedagogik qarashlarga ko'ra, ta'lim jarayoni moslashuvchan bo'lishi kerak, ya'ni bola tizimga emas, tizim bolaga moslashadi.

Bugungi kunda inklyuziv ta'lim ijtimoiy tenglikning muhim ko'rsatkichi sifatida baholanadi. U shaxsni ajratmaydi, aksincha jamiyatga integratsiya qiladi. Maktabgacha bosqichda bu jarayon ayniqsa samarali natija beradi.

Maktabgacha Yosh Davrining O'Ziga Xosligi

Maktabgacha yosh — bolaning ruhiy va ijtimoiy rivojlanishida asosiy bosqichdir. Bu davrda bola muloqot qilishni, o'z fikrini ifodalashni va atrof-muhitni idrok etishni o'rganadi. Inklyuziv guruh esa bolaga turli xarakter va imkoniyatlarga ega tengdoshlar bilan tabiiy muloqot qilish imkonini beradi. Psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, aynan 3–6 yosh oralig'ida shaxsning ijtimoiy moslashuv ko'nikmalari shakllanadi. Shu sababli inklyuziv ta'limni bog'chadan boshlash strategik ahamiyatga ega.

Inklyuziv Ta'limning Asosiy Afzalliklari

Pedagogik jihatdan	Ijtimoiy jihatdan
Individual yondashuv kuchayadi	Bag'rikenglik shakllanadi
Motivatsiya ortadi	Diskriminatsiya kamayadi
Moslashtirilgan metodlar qo'llanadi	Ijtimoiy integratsiya ta'minlanadi

Amaliy Tashkil Etish Mexanizmlari

Inklyuziv bog‘chada ta’lim jarayonini samarali tashkil etish uchun qulay psixologik muhit, moslashtirilgan o‘yinlar, maxsus metodik yondashuv va ota-onalar bilan uzviy hamkorlik talab etiladi. Pedagog har bir bolani kuzatib, individual rivojlanish xaritasini tuzishi zarur.

Shuningdek, psixolog, logoped va boshqa mutaxassislar bilan hamkorlik inklyuziv ta’lim sifatini oshiradi. Bu tizim kompleks yondashuvni talab qiladi.

Tahliliy Shaxsiy Qarash

Mening nazarimda, inklyuziv ta’lim — bu faqat metodik model emas, balki jamiyat taraqqiyotining ko‘rsatkichidir. Bolalar kichik yoshdan tenglik va hurmat ruhida tarbiyalansa, kelajakda jamiyatda kamsitish va ajratish kamayadi. Inklyuziv bog‘cha bolaga shunchaki bilim bermaydi, balki unda insoniy qadriyatlarni shakllantiradi. Bu esa barkamol avlodni tarbiyalashning muhim omilidir.

Xulosa

Inklyuziv ta’lim maktabgacha ta’lim tizimining ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, u pedagogik, ijtimoiy va ma’naviy jihatdan katta ahamiyatga ega. Bog‘cha yoshida yaratilgan inklyuziv muhit kelajakdagi sog‘lom va bag‘rikeng jamiyat poydevorini yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Maktabgacha pedagogika nazariyasi.
2. Inklyuziv ta’lim bo‘yicha xalqaro tajribalar.
3. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlar.